77

مەشھۇر شەخس

ئېلكىتاب توردىكى تەقۋا

ئېلكىتابلاشتۇرغۇچى: تەقۋا

كىتابچە ھەققىدە

مەزكۇر كىتابچىگە 77 مەشھۇر شەخسنىڭ قىسقىچە تونۇشتۇرۇلىشى كىرگۈزۈلگەن بولۇپ.بىرە داڭلىق شەخسنىڭ كىملىكىنى بىلىۋېلىشىڭىزدىكى ياخ-شى قورال بولغۇسى. مەزمۇن ئۇيغۇرجان بلوگىدىن كۆچۈرۈپ ئېلىندى.ئېلكىتابلاشتۇرغۇچى: ئۇيغۇرجان بىلوگىدىن تەقۋا.بلوگ ئادرېسى:

www.uyghurjan.com

1. مەھمۇت قەشقەرى (1008 ـ 1105)

بۈيۈك ئالىم ، تىلشۇناس . شاھانە ئەسەر « تۈركىي تىللار دىۋانى » نىڭ مۇئەللىپى . ئۇ خان جەمەتى ئائىلىسىدە دۇنياغا كېلىپ ، بىر ئۆمۈر ئىجادىيەت بىلەن شۇغۇللىنىشتىن سىرت ، قەشقەردە مەدرىسە ئېچىپ مۇدەررىسلىك قىلغان . ئۇنىڭ يەنە باشقا ئەسەرلىرى بارلىقى مەلۇم بولسىمۇ ، زامانىمىزغىچە يېتىپ كېلەلمىگەن . ئالىمنىڭ تۇغۇلغان ۋە ۋاپات بولغان ۋاقتى ھەققىدە ئېنىق مەلۇمات يوق . ئەمما 97 يىل ئۆمۈر كۆرۈپ ئوپالغا دەپنە قىلىنغانلىقى مەلۇم .

2. يۈسۈپ خاس ھاجىپ (1018 ـ 1085)

قاراخانىيلار سۇلالىسى دەۋرىدە (880 ـ 1212) مەيدانغا چىققان ئۆزىنىڭ « قۇتادغۇبىلىك » (« بەخت - سائادەتكە ئېرىشتۈرگۈچى بىلىم ») ناملىق زور ھەجىملىك داستانى ئارقىلىق ئۇيغۇر ئەدەبىياتىدا بۈيۈك بىر ئابىدە تىكلىگەن شائىر . ئۇنىڭ بۇ دېداكتىك داستانى ئۆز ئىچىگە ئالغان غايەت زور بىلىم مەنبەسى ئارقىلىق كۆپلىگەن خەلقلەرنىڭ تىللىرىغا تەرجىمە قىلىنىپ ، دۇنيا مەدەنىيەت خەزىنىسىدىن تېگىشلىك ئورۇن ئالغان .

3. فارابى (870 ـ 950)

شەرق ئارستوتېلى » نامى بىلەن تونۇلغان ئۇيغۇر قارلۇق ئالىمى ئەبۇ » نەسىر فارابى پۈتكۈل ھاياتىنى ، بارلىق زېھىن - قۇۋۋىتىنى ئىلىم - پەن ئىشلىرىغا بېغىشلىغان . ئۇ ئۆزىنىڭ نادىر ، مول ۋە ئېچىش خاراكتېرلىك تۆھپىلىرى بىلەن ئوتتۇرا ئەسىر جاھان ئىلىم - پەن مەدەنىيەت تارىخىدا ئۆچمەس ئىز قالدۇرۇپ كەتكەن . ئۇنىڭ تەلىماتلىرى ئوتتۇرا ئەسىردە شەرق دۇنياسىنىڭ ئىلىم - پەن تەرەققىياتىدا مۇھىم رول ئوينايلا قالماي ، بەلكى غەرب دۇنياسىنىڭ ئىلىم - پەن تەرەققىياتىغىمۇ سالماق تەسىر كۆرسەتكەن .

(ئەلىشىر نەۋائى (1441 ـ 1510 4.

شەرق شېئىرىيىتىنىڭ ئاجايىپ جىلۋىدار گۈلتاجى بولغان ، ئىجادى بىلەن جاھانغا تونۇلغان ئۇيغۇر ئەدەبىياتى تارىخىنىڭ شانلىق ئىپتىخارى ئۇلۇغ مۇتەپەككۇر شائىر ئەلىشىر نەۋائى ھىراتتا تۇغۇلغان ۋە يەتتە ياشىدىن باشلاپ شېئىر يېزىشقا كىرىشكەن . ئەلىشىر نەۋائىنىڭ ئەسەرلىرى ناھايىتى كۆپ بولۇپ ، بۇلارنىڭ ئىچىدە « خەزائىنۇل مەئانى » ناملىق دىۋانى بىلەن « خەمسە » ناملىق داستانلار توپلىمى ئالاھىدە ئورۇن تۇتىدۇ .

5. سۇلتان سەئىدخان (1490 - 1533)

يەكەن سەئىدىيە خانلىقىنىڭ قۇرغۇچىسى ، شائىر سۇلتان سەئىدخان ئىستىبداتلىق ، مەرىپەتپەرۋەر كىشى بولغانلىقتىن ، يەكەن خانلىقىدا ئەدەبىيات ۋە سەنئەت ئىشلىرى جۇش ئۇرۇپ راۋاجلىنىپ زور نەتىجىلەر قولغا كەلگەن . سۇلتان سەئىدخانمۇ ئۇيغۇر ۋە پارس تىللىرىدا نۇرغۇن شېئىرلارنى يازغان . ئەمما دەۋرىمىزگە كۆپ يېتىپ كېلەلمىگەن .سۇلتان سەئىدخان تىبەتكە قىلىنغان بىر قېتىملىق ھەربىي يۈرۈشتە 43 يېشىدا ۋاپات بولغان .

6. ئۆمەر ھەييام(1040 ـ 1123)

نىشاپۇردا تۇغۇلۇپ ، خۇراسان ۋە ماۋەرائۇننەھرده پائالىيەت ئېلىپ بارغان مۇتەپەككۇر ، شائىر ۋە ئاسترونوم ئىدى . ئۇ سالجۇق تۈرك شاھلىرىدىن مالىك شاھ ھۇزۇرىدا ، ۋەزىر نىزامۇلمۈلك ھامىيلىقىدا « مالىك شاھ ئاسترونومىيلىك جەدۋىلى » نى ئىشلەپ ، سالجۇقىيلار كالېندارىنى تۈزگەن . ئۇ «ھېساب مەسىلىلىرىنىڭ يېشىلىشى ۋە ئىسپاتى » « ئارفمېتىكىدىكى قىيىن مەسىلىلەر » قاتارلىق ئەسەرلىرىنى ۋە كۆپلىگەن ئۆتكۈر پىكىرلىك رۇبائىيلارنى يېزىپ ، خەلق قەلبىدىن مۇناسىپ ئورۇن ئالغان .

7. سەئدى (1203 ~ 1292)

ئوتتۇرا ئەسىردە ياشىغان مەشھۇر پارس شائىرى . ئۇ « بوستان » ۋە « گۈلىستان » ناملىق ئۆلمەس ئەسەرلىرى بىلەن دۇنيا جامائەتچىلىكىگە تونۇشلۇق . سەئدى ئۈچ ياشلارغا كىرگەندە ئاتىسىدىن يېتىم قېلىپ نامراتلىق ئىچىدە چوڭ بولغان ۋە دەرۋىش بولۇپ ، يىگىرمە يىللىق سەرگەندانلىق ھاياتىنى باشتىن كەچۈرگەن . سەئدى ئاخىرقى ئۆمرىدە شىراز شەھىرىنىڭ ئەتراپىدىكى ئاددىي بىر كەپىدە تۇرمۇش كەچۈرگەن ھەم ۋاپات بولغاندىن كېيىن شۇ يەرگە دەپنە قىلىنغان .

8. بىرۇنى (973 ~ 1044)

ئەبۇ رەيھان ئەل بىرۇنى خارازەمدە تۇغۇلغان ، كېيىن غەزنىگە كۆچۈپ بارغان ھەمدە كۆپ يىل ھىندىستاندا مۇھاجىر بولۇپ تۇرغان . « ھىندىستان تەزكىرىسى » « قەدىمكى يادىكارلىقلار » « مەسئۇدى ئاسترونومىيىسى ۋە مۇنەججىمشۇناسلىق قائىدىلىرى » ... قاتارلىق ئەسەرلەرنى يازغان . ئۇ ئوتتۇرا ئەسىردە يەر شارىنىڭ مېرىدىئان ۋە پاراللېل گرادۇسلىرىنى ھەممىدىن ئاۋۋال توغرا ئۆلچەپ چىققان ئالىم بولۇپ قالغان .

(زەلىلى (1672~ 1745 .9

تىلىنىڭ گۈزەللىكى ، بېكىرلىرىنىڭ چوڭقۇرلۇقى ، ئوخشىتىشلىرىنىڭ جىرايلىقلىقى بىلەن ئۆزىگە خاس ئالاھىدە ئۇسلۇب ياراتقان شائىر مۇھەممەد سىدىق زەلىلى ئۇيغۇر ئەدەبىياتىنىڭ تونۇلغان نامايەندىلىرىدىن بىرى . شائىرنىڭ بەزى مىسرالىرىدىن ئۇنى تەخمىنەن 17 ئەسىرنىڭ 70 - يىللىرى يەكەندە تۇغۇلغان دەپ ئېيتىشقا بولىدۇ ، ئەمما شائىرنىڭ قانچىلىك ئۆمۈر كۆرۈپ ، قاچان ۋاپات بولغانلىقى ھەققىدە ئېنىق مەلۇمات يوق « سەيەرنامە » داستانى شائىرنىڭ ۋەكىللىك خاراكتېرگە ئىگە ئەسىردۇر .

(خاراباتى (1638~1730 . 10

شائىر مۇھەممەت بىننى ئابدۇللا خاراباتى ئاجىسۇدا ياشىغان ۋە ھاياتىنىڭ ئاخىرىدا بارلىق مال - مۈلكىنى كەمبەغەللەرگە بۆلۈپ بېرىپ ، ئاشىق سۈيەت كۈن ئۆتكۈزگەن ھەمدە ئۆزىنىڭ جاھالەتلىك دەۋرانغا قارشى شىكايەتنامىسى بولغان « كوللىيات مەسنەۋىخاراباتى » ناملىق توپلىمىنى ئىشلەپ چىققان . شائىر ۋاپات بولغاندىن كېيىن خەلق ئۇنى ھۆرمەتلەپ ھەيۋەتلىك « ھاجى خاراباتى خانىقاسى » نى بىنا قىلىپ ، ئۇنى داۋاملىق ئەسلەپ كەلگەن .

(نىزامى (1141~ 1209.11

كېيىنكى دەۋرلەردىكى ئوتتۇرا ئاسىيا ئېپىك داستانلىرىنىڭ تەرەققىي قىلىشىغا چوڭقۇر تەسىر كۆرسەتكەن شائىر نىزامى گەنجىۋى ئوتتۇرا ئاسىيانىڭ گەنج شەھىرىدە تۇغۇلغان . ئۇ ئىسلام مەدرىسىسىدە بىر نەچچە يىل مۇدەررىسلىك قىلغاندىن سىرت ، كۆپ ۋاقتىنى ئىجادىيەتكە سەرپ قىلغان . ئۇ يېزىپ چىققان « خەمسە » شەرقنىڭ ئەڭ قىممەتلىك داستانلىرىنىڭ بىرى بولۇپ ، شائىر ئەلشىر نەۋائىمۇ ئۇنىڭ كۈچلۈك تەسىرىگە ئۇچرىغان .

)فىردەۋسى (934~ 1020.12

شاھنامە » ناملىق شاھانە ئەسەرنىڭ مۇئەللىپى ، مەشھۇر ئىران « شائىرى ، تولۇق ئىسمى ئوبۇلقاسىم فىردەۋسى . ئۇ بۈگۈنكى ئىران چېگرىسى ئىچىدىكى خوراسان ئوبلاستىدا دۇنياغا كەلگەن . فىردەۋسىنى ھۆكۈمرانلار سىنىپى ئۆز يېرىدە ياتقۇزمىغان بولسىمۇ ، ئۇ خەلق قەلبىدىن چوڭقۇر ئورۇن ئالغان . خەلقنىڭ قەدىرلىشىگە ئېرىشكەن . « شەھنامە » نى ھەرخىل نۇسخىلىرى ۋە پارچىلىرى ھەر قايسى مۇسۇلمان

c . مەملىكەتلىرى ۋە مىللەتلىرىنىڭ تىللىرىغا تەرجىمە قىلىنغان

‹

(تەجەللى (1850 ~ 1930) .13

ئەدەبىيات تارىخىمىزدىكى ئىككى دەۋرنى ، يەنى ئۇيغۇر كلاسسىك ئەدەبىياتى بىلەن ھازىرقى زامان ئەدەبىياتىنى بىر - بىرىگە باغلاپ تۇرغۇچى مەرىپەتپەرۋەر شائىر ھۈسەينخان تەجەللى ھەززەت قاغىلىق ناھىيىسىدە تۇغۇلغان ۋە شۇ يەردە 80 يېشىدا ۋايات بولغان . تەجەللى يېتىلگەن شائىر ۋە تېۋىپ بولۇش سۈپىتى بىلەن خەلق ئارىسىدا چوڭقۇر ھۆرمەت ۋە ئىناۋەتكە ئىگە بولغان . ئۇ كۆپ تىللىق شائىر بولۇپ ، ئۇيغۇر تىلىدىلا ئەمەس ، پارس ، ئەرەب ھىندى تىللىرىدىمۇ شېئىر يېزىپ يۇقىرى ئۇتتۇرا ئاسىياغا تونۇلغان .

(ئابدۇرېھىم ئۆتكۈر (1923~ 1995 .14

ئىز» ، « ئويغانغان زېمىن » قاتارلىق ئۆلمەس ئەسەرلىرى بىلەن « ئۇيغۇر ئەدەبىياتىنىڭ يۈكسەك پەللىسىنى ياراتقان مەشھۇر ئالىم ، يازغۇچى ، تارىخچى ۋە تىلشۇناس ئابدۇرېھىم ئۆتكۈر ئەبەدىي خەلق ئەدىبلىرىنىڭ بىرىدۇر .

ئۇ ھاياتىدا ناھايىتى كۆپ دىشۋارچىلىقلارغا دۇچار بولغان بولسىمۇ ، ئېگىلمەس - سۇنماس روھى بىلەن ئوخشىمىغان ئۇستىدىن غالىب

كېلىپ ، ناھايىتى ئېسىل مىراسلارنى قالدۇرۇپ كەتتى.

15. ئابدۇقادىر داموللام

مەرىپەتپەرۋەر ئالىم ، تەرەققىيپەرۋەر زات ، تونۇلغان ئىجتىمائىي پائالىيەتچى ،شائىر ئابدۇقادىر بىننى ئابدۇۋارىس قەشقەرى (تەخەللۇسى غازى) ئاتۇشنىڭ مەشھەد يېزىسىدا دۇنياغا كەلگەن . ئۇ يېڭى ئىلىم - پەن ئارقىلىق خەلقنى نادانلىق ، جاھالەتتىن قۇتقۇزۇش يولىدا ئۆمۈر بويى كۆرەش قىلغان . شۇ دەۋرنىڭ ئېھتىياجىغا ئاساسەن ناھايىتى كۆپ دەرسلىكلەرنى تۈزگەن . نەتىجىدە مۇتەئەسسىپ كۈچلەرنىڭ دۈشمەنلىكى ، ساتقىنلارنىڭ قول سېلىشى بىلەن ئۆز كۇتۇپخانىسىدا ئېچىنىشلىق ھالدا ئۆلتۈرۈلگەن .

16. ئابدۇشۈكۈر مۇھەممەتئىمىن (1933~1995)

غەربىي يۇرت تاشكېمىر سەنئىتى » ،« قەدىمكى مەركىزى ئاسىيا » « قاتارلىق ئىلمىي ئەسەرلەرنىڭ مۇئەللىپى ئالىم ئابدۇشۈكۈر مۇھەممەتئىمىن ئاتۇشنىڭ مەشھەد يېزىسىدا تۇغۇلغان . ئۇ ئۆز ئۆمرىدە ناھايىتى كۆپ ئەسەرلەرنى يازغان بولۇپ ، ھېلىھەم ئېلان قىلىنىشنى كۈتۈپ تۇرغان

ئەسەرلىرى ئاز ئەمەس . ئابدۇشۈكۈر مۇھەممەتئىمىن خەلقئاراغا تونۇشلۇق ئالىم بولۇپ ، بىلىمخۇمار ئەۋلادلىرى قەلبىدە مەڭگۈ يادلىنىدۇ .

17. مەمتىلى ئەپەندى (1901~1937)

ئۇيغۇر يېڭى مائارىپىنىڭ بايراقدارى ، ھازىرقى زامان ئەدەبىياتىنىڭ تونۇلغان ۋەكىلى ، ئوت يۈرەك شائىر مەمتىلى توختاجى (تەخەللۇسى تەۋپىق) ئاتۇشنىڭ بويامەت يېزىسىدا دۇنياغا كەلگەن . ئۇ قىسقىغىنا 36 يىللىق ھاياتىدا ئۆز خەلقىنىڭ مائارىپى ئۈچۈن ، ئەدەبىياتى ئۈچۈن ئۆچمەس ئىز قالدۇرغان . ناھايىتى كۆپ بىلىملىك زىيالىيلارنىڭ بېشىغا چىققان قانخور جاللات شېڭ شىسەي مەمتىلى ئەپەندىنىڭ ئىلغار ئىدىيىسىدىن ئەنسىرەپ ،ئۇنى كۆيدۈرۈپ ئۆلتۈرۋەتكەن .

18. لۇتپۇللا مۇتەللىپ (1922~ 1945)

ئوت يۈرەك شائىر ، ئىنقىلابىي جەڭچى ، « يىللارغا جاۋاب » ، « خىيالچان تىلەك » قاتارلىق ئۆلمەس شېئىرلارنىڭ مۇئەللىپى ، ئۇيغۇر خەلقىنىڭ قەھرىمان ئوغلانى لۇتپۇللا مۇتەللىپ (تەخەللۇسى قايىنام ئۆركىشى) ئۆزىنىڭ قىسقىغىنا 23 يىللىق ھاياتىدا پەقەت توققۇز يىل ئەدەبىي ئىجادىيەت بىلەن شۇغۇللانغان بولسىمۇ ، ئاز بولمىغان قىممەتلىك ئەسەرلەرنى يېزىپ ، ۋەتىنى ، خەلقىگە قالدۇرۇپ كەتتى . ئۇ ئاشۇ

مېراسلىرى بىلەن ئۇيغۇر ھازىرقى زامان ئەدەبىياتىنىڭ ئاساسچىلىرىدىن بىرى ھېسابلىنىدۇ .

19. موللا زەيدىن (1815~ 1881)

مەشھۇر خەلق قىزىقچىسى موللا زەيدىن لۈكچۈندە تۇغۇلغان . ئۇنىڭ چاقچاقلىرىنىڭ تىغ ئۇچى ۋاڭ ، غوجىلارغا قارىتىلغان بولغاچقا ، ئوردىن سەككىز قېتىم قوغلانغان . ئەپسۇسكى ، ئۇ ھەجۋىي قوشاق ، چاقچاقلىرى ئارقىلىق قازىكالانلاردىن ۋاڭ - غوجىلارغىچە ، ئالدامچى سوپىلاردىن چالا موللىلارغىچە ياش قىلىپ ئەمگەكچى خەلقنىڭ چوڭقۇر ياخشى كۆرۈشىگە ئېرىشكەن . موللازەيدىن چاقچاقلىرى ھېلىھەم خەلقىمىز ئارىسىدا چوڭقۇر تەسىرگە ئىگە .

20. زوردۇن سابىر (1937~ 1998)

ئانا يۇرت » . « ئىزدىنىش » ، « ئۇنتالمايمەن گۈلسارە » « ئاۋرال شاماللىرى » « ئاتا » « خىرە دېرىزە » « دولان ياشلىرى » قاتارلىق ئەسەرلىرىنىڭ مۇئەللىپى ، زوردۇن سابىر ئۇيغۇرلارنىڭ ئۆزىگە خاس مىللىي پىسخىكىسىنى قېزىشقا ، قويۇق مىللىي تۇرمۇش پۇرىقىنى چىقىرىشقا ماھىر بولۇش سۈپىتى بىلەن بۈگۈنكى دەۋر ئۇيغۇر پروزىچىلىقىدا ئالاھىدە ئورۇن تۇتىدۇ .

ئېلكىتابلاشتۇرغۇچى: تەقۋا

21. ئابلىز نازىرى (1925~ 1994)

تۇرپان شەھىرىدە تۇغۇلغان . 1945 - يىلى « شىنجاڭ گېزىتى » دە ئېلان قىلىنغان « سىڭلىمغا » ناملىق شېئىرى بىلەن ئىجادىيەتكە كىرىشكەن . شۇنىڭدىن كېيىن « كۆڭلۈم سەندىدۇر » « ئالتاي پارتىزانلىرى خاتىرىسى » « مۇجۇلغان يۈرەكلەر » « مۇڭلۇق ئالچۇق » ، « چېچەك بەسلى » قاتارلىق كۆپلىگەن ئەسەرلىرىنى ئېلان قىلغان ئۇ ئەدەبىيات - سەنئەت قوشۇنىنى تەشكىللەش ، تەربىيىلەش ، ئىتتىپاقلاشتۇرۇش قاتارلىق جەھەتلەردە ئۇنتۇلماس خىزمەتلەرنى ئىشلىگەن .

22. ئابلىز ھاجى (1911~ 1987)

يېرىم ئەسىردىن كۆپرەك ئۆمرىنى سەنئەت ئىشلىرىغا بېغىشلىغان پېشقەدەم ئارتىس ۋە رېژىسسور ئابلىز ھاجى قەشقەر شەھىرىدە تۇغۇلغان بولۇپ ، 1942- يىلى « سامساق ئاكاڭ قاينايدۇ » ، « قانلىق داغ » « غېرىب - سەنەم » قاتارلىق سەھنە ئەسەرلىرىگە رېژىسسورلۇق قىلىپ ۋە ئۆزى رول ئېلىپ زور شۆھرەت قازانغان .

ئۇنىڭ بىر ئۆمۈر سەنئەت ئۈچۈن ئۆزىنى بېغىشلاش روھى ۋە قازانغان

نەتىجىلىرى سەنئەتخۇمارلار قەلبىدە مەڭگۈ ئەسلىنىدۇ .

23. رائىلە خانىم (1860~ 1917)

ئۇيغۇر يېڭىچە مائارىپ تارىخىدىكى تۇنجى مۇئەللىمە – ئاتۇش «ھۈسەينىيە» مەكتىپىنىڭ مۇئەللىمەسى رائىلە خانىم – موللا ئاچا «ھۈسەينىيە مەكتىپى» دە 2 يىل ئوقۇتقۇچىلىق قىلىپ ئىزچىل تۈردە قىزلارنى تەربىيىلەش بىلەن يېڭى مەكتەپ مائارىپىدا بىردىنبىر تۇنجى ئايال مائارىپنى ھاياتىنىڭ مەزمۇنى قىلغان . مائارىپنى كەڭ ئاياللارغا يۈزلەندۈرۈشنى ئۆزىنىڭ ئالىي غايىسى قىلىپ ، بىر ئۆمۈر ئەجىر سىڭدۈرگەن .

24. ئەبراباي (1860~ 1938)

1930 - يىللارنىڭ بېشىدا قەشقەر شەھىرىدە 12 سىنىپلىق دارىلئېيتام مەكتىپى سېلىپ ، سەككىز سىنىپقا يېتىم قىزلارنى قوبۇل قىلىپ ، بالىلارنىڭ بارلىق چىقىمىنى ئۆز ئۈستىگە ئالغان يېتىملارنىڭ غەمگۈزارى ، پۈتۈن شىنجاڭغا نامى تارالغان مەرىپەتپەرۋەر زات ئەبراباي «يوقسۇللارنى يىغىپ قوزغىلاڭ قىلماقچى» دېگەن بەتنام بىلەن قولغا ئېلىنىپ ، شېڭ شىسەي تەرىپىدىن مەخپىي ئۆلتۈرۈۋېتىلدى .

25. ئەخمەتجان قاسىمى (1914~ 1949)

ئۈچ ۋىلايەت مىللىي ئىنقىلابى » نىڭ ئاتاقلىق رەھبىرى . زۇلۇمغا « ، ئېزىلىشكە قارشى كۆكرەك كېرىپ مەيدانغا چىققان ئەزىمەت ئوغلان ئەخمەتجان قاسىمى شىنجاڭنىڭ يېقىنقى زامان تارىخىدا ئۆتكەن قورقماس جەڭچىلەرنىڭ سەركىسىدۇر . ئۇ پۈتۈن ھاياتىنى خەلقنىڭ بەخت – سائادىتى ، مائارىپى ئۈچۈن ئاتىۋەتكەن بولۇپ ، كېيىنكى ئەۋلادلارنىڭ قەلبىدە مەڭگۈ يادلىنىدۇ .

26. ئەلقەم ئەختەم (1922~1995)

شائىر ئەلقەم ئەختەم ئۇيغۇر ھازىرقى زامان ئەدەبىياتىنىڭ ئاساسچىلىرىدىن بىرى . ئۇنىڭ « ئۈمىد دولقۇنلىرى » « كۈرەش دولقۇنلىرى » قاتارلىق شېئىرلار توپلاملىرى ئېلان قىلىنغان بولۇپ ، تىلىنىڭ يېنىكلىكى ، رىتىمىنىڭ جۇشقۇنلۇقى بىلەن قەلبلەرەە ئىشەنچ بېغىشلاپ بىزنى يۈرەكلىك ئالغا بېسىشقا ئۈندەيدۇ .

27. ئەلائىددىن خوتەنى (1150~1222)

قاراخانىيلار خانلىقى دەۋرىدىكى بۈيۈك تېبىبىي ئالىملار قاتارىدا بارلىقىنى ئۇيغۇر تېبابىتىگە ۋە ئۇنىڭ تەرەققىياتىغا بېغىشلىغان تەبىبىي ئۇستاز ئەللامە ئەلائىددىن مۇھەممەت خوتەنى ئۆز دەۋرىدە نامى تارىم ۋادىسىدىن ھالقىپ چەت ئەللەرگە قەدەر تارقالغان شەخس بولۇپ ، ناھايىتى كۆپ

تېببىي ئەسەرلەرنى يېزىپ قالدۇرغان . ئۇ موغۇل خانى كۈچلۈك تەرىپىدىن قەتل قىلىنغان بولۇپ ، ھازىرغىچە ئەۋلادلىرى تەرىپىدىن چوڭقۇر ياد ئېتىلمەكتە .

28. ئەمەت ئۆمەر (1916~ 1987)

ئۇيغۇر تىياتىر سەنئىتىنىڭ تەرەققىياتى ئۈچۈن بىر ئۆمۈر جان كۆيدۈرۈپ ئىشلەپ ، كۆزگە كۆرۈنەرلىك تۆھپە ياراتقان ئاتاقلىق خەلق سەنئەتكارى ئەمەت ئۆمەر ئۆزىنىڭ قىسقىغىنا ھاياتىدا ئۇيغۇر تىياتىرچىلىقىدىكى نادىر تىياتىرلارغا رېژىسسورلۇق قىلىپ ۋە ئۆزى رول ئېلىپ ، خەلق ئاممىسىنىڭ بۇجەتتىكى ئېھتىياجىنى قاندۇرۇپ ، بۈگۈنكى دەۋر ئۇيغۇر تىياتىرچىلىقىدا مۇستەھكەم ئاساس سېلىپ بەرگەن .

29. ئەمەت ھاجى (1882~ 1944)

كېسەللەرنى تونۇش ۋە داۋالاش جەھەتتىكى مول بىلىمى ، شىپالىق رېتسېپلىرى بىلەن خەلقنىڭ چوڭقۇر ھۆرمىتىگە ۋە ئىشەنچىسىگە ئېرىشكەن ئەمەت ھاجى كېرىيە ناھىيىسىدە دۇنياغا كەلگەن بولۇپ ، ئۆز زامانىسىدىكى يۇقىرى ماھارەتلىك تېۋىپ بولغان . « ئۇيغۇر تېبابەت

قامۇسى » نىڭ 1 – تومىنى تۈزۈشكە قاتناشقان . ئۇنىڭ خەلقپەرۋەر روھى ، بىلىمخۇمارلىقى كېيىنكى ئەۋلادلارنىڭ قەلبىدە مەڭگۈ ئەسلىنىدۇ .

(ئەمەتجان ئەھمىدى (1931~ 1997 .30

باھارغا مەدھىيە » (6 ـ 1) ، « ئۇيغۇر مۇقاملىرى توغرىسىدا » قاتارلىق « كىتابلارنىڭ مۇئەللىپى تونۇلغان مۇقام تەتقىقاتچىسى ئەمەتجان ئەھمىدى 1978 – يىلىدىن باشلاپ ئۇيغۇر مۇقام تەتقىقاتى بىلەن شۇغۇللىنىپ تېگىشلىك نەتىجىلەرنى قولغا كەلتۈرۈپ ،ئۇيغۇر ئون ئىككى مۇقام ساھەسىدە تۆھپىسى مەڭگۈ يادلىنىدىغان شەخسكە ئايلاندى .

(ئارسلان (1950~ 1996 .31

ئاھ ، مېنىڭ خەلقىم » ، « يۇلتۇزلار يۇرتى » ، « كىندىك قېنىم « تامغان ماكان » ... قاتارلىق داستان ، شېئىرلىرى بىلەن ئەدەبىياتىمىزنىڭ تۆرىدىن ئورۇن ئالغان ئىقتىدارلىق شائىر ئارسلان ئۆز ئەسەرلىرىدە باشتىن – ئاخىر ۋەتەنپەرۋەرلىك تېمىسىنى مۇھىم ئورۇندا قويغان بولۇپ ، ئەدەبىياتىمىزدىكى بۇ ئەنئەنىۋى تېمىنى تېخىمۇ بەدىئىي يۈكسەكلىككە كۆتۈرۈپ ئەۋلادلىرى قەلبىدىن چوڭقۇر ئورۇن ئالغان .

32. ئايشەم كېرەم (1931~ 1998)

تالانتلىق كىنو - تىياتىر ، مۇقام چولپىنى ، ئۇ كورلا شەھىرىدە تۇغۇلغان . ئۆزىنىڭ ئالاھىدە سەنئەت تالانتى بىلەن « قادىر مەۋلان » « گۈل قىسقان مېنىڭ يارىم » قاتارلىق ناخشىلارنى ئورۇنداپ تالانتىنى نامايان قىلغان . « غۇنچەم » ، « غېرىب - سەنەم » « ئارشىن مال ئالان » ئوپېرالىرى ، « رەنانىڭ تويى » « تاش ئۈستىدە ئېچىلغان گۈل » « نەسىردىن ئەپەندى » قاتارلىق تېلېۋىزىيە تىياتىرلىرىدا رول ئېلىپ خەلقىمىز قەلبىدە ئۇنتۇلماس تەسىراتلارنى قالدۇرغان .

33. ئېلخان ھەزرىتىم (1887~ 1989)

ئۇيغۇر تېبابەت ئاناتومىيىسى » ، « ئالدىمىزدىن ئۆتكەن تەكرار » كېسەللىك دورىسى » ، « تېبابەتچىلىكنىڭ نەزەرىيىۋى ئاساسى » قاتارلىق ئەسەرلەرنىڭ مۇئەللىپى ، يېتىلگەن ئۇستاز تېۋىپ ئېلخان ھەزرىتىم ئۆزىنىڭ پۈتۈن ھاياتىنى خەلقنىڭ ساغلاملىقى ئۈچۈن بېغىشلىغان بولۇپ ، ئوردۇ ، پارس ، ئەرەب ، تۈرك تىللىرى ۋە يېزىقلىرىنى پۇختا ئىگىلەپ ، يۈكسەك بىلىم ئىگىسىگە ئايلانغان . 102 يىل ئۆمۈر كۆرگەن بۇ پېشۋانى كېيىنكى ئەۋلادلار ھۆرمەت بىلەن ئەسلەيدۇ .

34. ئەزىزوف قاسىم (1924~ 1994)

ئۈچ ۋىلايەت مىللىي ئىنقىلابى » نىڭ ئاكتىپ ئىشتىراكچىلىرىدىن « بىرى ، ناھايىتى كۆپ جەڭلەرنىڭ شاھىدى گېنېرال ئەزىزوف قاسىم قورال ئېلىپ جەڭ قىلىدىغان جەڭچى بولۇپلا قالماستىن ، بەلكى ھەربىي ئىلىم تەتقىقاتچىسى بولۇپ ، ئۇ يازغان « مارشالنىڭ نەسىھىتى :» « ئۇرۇش ۋە قوماندان » « جەڭ شەمشىرى » « قىساس خەنجىرى » قاتارلىق ئەسەرلەر كېيىنكى ئەۋلادلىرىنىڭ پايدىلىنىشىغا قالدۇرۇلغان ئېسىل مىراستۇر . گېنېرال ئەزىزوف قاسىم خەلق قەلبىدە مەڭگۈ يادلىنىدۇ .

35. مۇھەممەتئىمىن ئىمىنوف (1915 ~ 1970)

گېنېرال مايور مۇھەممەتئىمىن ئىمىنوف ئۈچ ۋىلايەت ئىنقىلابىدا مۇھىم رول ئوينىغان مەشھۇر شەخسلەرنىڭ بىرى بولۇپ ، ئۇ يىگىرمە يېشىدىلا كۆرەش جەڭچىسى قابىل تەشكىلاتچى سۈپىتىدە تونۇلغان ، ئۇنىڭ گومىنداڭنى شىخودىن قوغلاش جېڭىدىكى باتۇرلۇقىنى ، خەلقنىڭ بەخت - سائادىتى ئۈچۈن شىددەتلىك ئوقلارغا پەرۋا قىلماسلىقتەك قەيسەرانە روھىنى ئەۋلادلىرى مەڭگۈ ئەستىن چىقارمايدۇ .

36. غوجا باۋۇدۇن جامالىدىن ھاجى (1916 - 1994)

يۇتۇن ئۆمرىدە ئەللىك يىلدىن ئاتۇق ۋاقىتنى تېبابەتچىلىك ئىشلىرىغا سەرپ قىلىپ ، كەڭ خەلق ئاممىسىنىڭ ساقلىقىنى ساقلاش ، كېسەللىكلەرنىڭ ئالدىنى ئېلىش ئۈچۈن مۇھىم تۆھپە قوشقان غوجا باۋۇدۇن جامالىدىن ھاجى راك قاتارلىق قىيىن كېسەللىكلەرنى داۋالاشتا كۆپ ئىزدىنىپ ، يۇقىرى ئۇنۇم ھاسىل قىلغان بولۇپ ، ئۇنىڭ تەرشىچانلىقى كېيىنكى ئەۋلادلارغا ئۇدۇم بولۇپ قالغۇسى .

37. ئابدۇلھەمىت يۇسۇپ (1924~ 1944)

مول بىلىملىك ، چوڭقۇر پىكىرلىك ئالىم ، يۈكسەك دەرىجىدىكى ئەخلاق - پەزىلەت ئىگىسى ، نۇرغۇن تارىخىي ، تىببىي ئەسەرلەرنىڭ مۇئەللىپى ئابدۇلھەمىت يۇسۇپ ھاجى ئۆزىنىڭ كۆپ قىرلىق بىلىمى بىلەن يۇقىرى شۆھرەت ۋە ئىناۋەتكە ئېرىشكەن . بولۇپمۇ ئۇ ئۇيغۇر تېبابەتچىلىك ئىشلىرىنى گۈللەندۈرۈشتىن ئىبارەت ئۇلۇغۋار ئىشقا ئۆزىنى بېغىشلاپ بۇ ساھەگە بىر ئۆمۈر يۈرەك قېنىنى سەرپ قىلدى .

38. ھەمدەم بەگ ھاجى (1938 ~ 1980)

1933- يىلى قوزغالغان جەنۇبىي شىنجاڭ دېھقانلار قوزغىلىڭىنىڭ

رەھبەرلىرىدىن بىرى ، ھەربىي ئىلىمدە يېتىلگەن ئىستېداتلىق ئەرباب
، يۈتۈن ئۆمرى جەڭ ئىچىدە ئۆتكەن ئەل ئوغلى ھەمدەم بەگ ھاجى
ھەر قانداق جەڭدە مەغلۇپ بولماسلىقى بىلەن خەلق ئىچىدە چوڭقۇر
ھۆرمەت ۋە ئىناۋەتكە نائىل بولغانىدى . ئەپسۇسكى جاللات شېڭ شىسەي
ھەمدەم بەگ ھاجىنى خوجىنىياز ھاجىنىڭ قوماندانلىرى قاتارىدا قولغا
. ئېلىپ ئۆلتۈرۈۋەتكەن . ئۇنىڭ قەبرىسى ھازىرغىچە نامەلۇم

(غازىبار (مىلادىدىن ئىلگىركى 3 ـ 4 ئەسىرلەر 39.
ئەپلاتون بىلەن قويۇق مۇناسىۋەتتە بولۇپ ئۆتكەن دەپ قارىلىۋاتقان قەدىمكى
دائخلىق ئۇيغۇر تېۋىپى غازىباي خوتەندە ئۆتكەن بولۇپ ، ئۇنىڭ «
غازىباينىڭ ئوت ـ چۆپ دورىلار قامۇسى » ناملىق مەشھۇر كىتابىنى
يازغانلىقى مەلۇمدۇر . ئەينى ۋاقىتتا ئەپلاتون ۋە ئۇنىڭ شاگىرتلىرى
غازىباينىڭ بۇ دورىلار قامۇسىدىن ناھايىتى زور مەنپەئەتلەر ئالغان . بۇ
ئەجدادلىرىمىزنىڭ مىلادىيىدىن 3 ـ 4 ئەسىر ئىلگىرىلا ئىنسانىيەتنىڭ
. تېبابەت ئىلمىگە غايەت زور تۆھپە قوشقانلىقىنى ئىسپاتلايدۇ

(خېۋىر تۆمۈر (1922~ 1992 40.

موللا زەيدىن ھەققىدە قىسسە » «ئابدۇقادىر داموللام ھەققىدە قىسسىسى » « بالدۇر ئويغانغان ئادەم » «تاڭ ئالدىدا » ... قاتارلىق ئۆلمەس ئەسەرلىرىنىڭ مۇئەللىپى بەزىلەتلىك كەمتەر ، تىرىشچان ، يازغۇچى خېرىر تۆمۈر ھازىرقى زامان ئۇيغۇر ئەدەبىياتىدىكى ۋەكىللىك ئەدىبلەرنىڭ بىرى بولۇپ ، ئۇنىڭ كېيىنكى ئەۋلادلارغا قالدۇرغان ئېسىل مىراسلىرى ئۇيغۇر ئەدەبىياتى غەزىنىسىدە مەڭگۈلۈك يارلاق چاچىدۇ .

غېنى باتۇر .41

ئۆزىنىڭ چەكسىز كۈچتۈڭگۈرلۈكى ھەققانىيەتپەرۋەرلىكى ، ئۇرۇشتىكى باتۇرلۇقى ، قەھرىمانلىقى بىلەن خەلق ئارىسىدا ھەر خىل ئەپسانىلەرنىڭ كېلىپ چىقىشىغا بولغان غېنى باتۇر 40 - يىللارنىڭ ئالدى - كەينىدە ناھايىتى مەشھۇر شەخسكە ئايلانغان . ئۇ 1953 - يىلى شىنجاڭ ئۆلكىلىك سىياسىي مەسلىھەت كېڭەش ئەزاسى بولغان .
يىلىنىڭ ئاخىرىدا سوۋېت ئىتتىپاقىغا چىقىپ كەتكەن ۋە 90 - 1956 - يىللاردا ئالمۇتادا ۋاپات بولغان .

(خوجىنىياز ھاجى (1889 ~ 1938 .42

شىنجاڭنىڭ يېقىنقى زامان تارىخىدىكى قوزغىلاڭنىڭ رەھبىرى خوجىنىياز ھاجى ئۇنتۇلغۇسىز چوڭ ئىشلارنى قىلغان . ئۇ قوزغىغان قوزغىلاڭنى دەۋرىمىز قەدىرلەيدۇ ھەمدە تارىخ ئۇنىڭغا ئۆزىنىڭ بىباھا ئالتۇن بەتلىرىدىن ئورۇن بېرىدۇ . خەلقىمىز خوجىنىياز ھاجىدىن

ئىبارەت ئازاتلىق ، ھۆرلۈك ئۈچۈن كۆرەش قىلغان ، ۋەتەن بىرلىكىنى قوغدىغۇچى مىللىي قەھرىماندىن مەڭگۈ پەخىرلىنىدۇ .

43. نىيازى (1780 ~ 1865)

موللا مۇھەممەت نىياز بىننى ئابدۇلغەفۇر خوتەننىڭ چىرىيە ناھىيىسىدە تۇغۇلغان بولۇپ ، كىچىكىدىن تارتىپ تىرىشچانلىق بىلەن بىلىم ئىگىلەپ ، كۆپ تەرەپلىمە ئىقتىدارنى ھازىرلاپ ، ھاياتلىقىدا نۇرغۇنلىغان ئەسەرلەرنى ئىجاد قىلغان ، « قىسسەسۇل غەرايىب » « دىۋانى نىيازى » ئۇنىڭ ۋەكىل خاراكتېرلىك ئەسەرلىرىدۇر . ئۇ يەنە تەرجىمە ساھەسىدىمۇ خېلى نەتىجىلەرنى ھاسىل قىلغان بولۇپ ، « تارىخى رەشىدىي » نىڭ تەرجىمىسى بۇنىڭ تىپىك مىسالى .

44. بابا رەھىم مەشرەپ

ئىنسان ۋە ئۇنىڭ قەدىرى ئۈستىدە بىر ئۆمۈر ئازابلىق ئىزدىنىپ ئۆتكەن ئەلەملىك شائىر ، ئىسيانكار مۇتەپەككۇر ، ئۆزبېك ، ئۇيغۇر كلاسسىك ئەدەبىياتىدا بارلىققا كەلگەن بۈيۈك نامايەندە بابا رەھىم مەشرەپ 20 يىلغىچە داۋاملاشقان سەرگەردانلىق ھاياتىنى باشلاپ ئاجايىپ ئېسىل شېئىرلارنى ۋۇجۇدقا كەلتۈرگەن . ئۇ ئۆزىنىڭ ئەقىدە ، ئېتىقادىدا چىڭ تۇرۇپ ، جاھالەت ۋە ئادالەتسىزلىكنى شەپقەتسىز پاش قىلغىنى ئۈچۈن بەلخ ھاكىمى مەھمۇدخان تەرىپىدىن دارغا ئېسىپ ئۆلتۈرۈلگەن .

45. ناقىس (1843 ~ 1922)

يېقىنقى زامان ئەدەبىيات تارىخىمىزدىكى بىر قاتار بەدىئىي ۋە ئىلمىي ئەمگەكلىرىدىن تاشقىرى بەكمۇ جەلىپ قىلىش كۈچىگە ئىگە بولغان قىزىقارلىق ھەم كۈلكىلىك ھەزىللىرى بىلەنمۇ يۈكسەك ھۆرمەت ۋە شەرىپكە ئېرىشكەن تالانتلىق ئەدىب ، « دىۋانى ناقىس » نىڭ مۇئەللىپى ، « گۈلزار بىنىش » ناملىق شېئىرىي رومانىنىڭ ئىجادىي ئۆزلەشتۈرگۈچىسى ناقىسنىڭ نام - شەرىپى تىلدىن - تىلغا كۆچۈپ ئەدەبىي يادلانغان ھالدا ئەدەبىيات تارىخىمىزدىكى مۆتىۋەر ئەدىبلەر قاتارىدىن چوڭقۇر ئورۇن ئالدۇ .

46. نەزەر خوجا (1887~ 1951)

ئىلىدا تۇغۇلۇپ ئۆسكەن مەرىپەتپەرۋەر زات ، تارىخچى ، يازغۇچى ، شائىر ۋە قەدىمكى زامان ئەدەبىيات تەتقىقاتچىسى نەزەر خوجا (تەخەللۇسى ئۇيغۇر بالىسى) پۈتۈن ئۆمرىنى ئىلىم - مەرىپەتكە ، مائارىپقا ئاتىغان ، ھۆرمەتكە سازاۋەر زاتلىرىمىزنىڭ بىرىدۇر . ئۇنىڭ يازغان ماقالە ، ئەدەبىي ئەسەرلىرى ۋە شېئىرلىرى « يورۇق ساھىللار » دېگەن نامدا توپلام قىلىپ نەشىر قىلىنغان بولۇپ ، قىممەتلىك مىراسقا ئايلىنىپ قالدى .

47. تۆمۈر سىجاك (1886~ 1933)

قۇمۇل قوزغىلىڭىنىڭ ئىلھامى بىلەن بۇ ئىنقىلابقا ماسلىشىپ كۇچاردا قوزغىلاڭ كۆتۈرگەن تۆمۈر ئېلى خوجىنىياز ھاجىنىڭ ئىشەنچىسىگە ئېرىشىپ ، « سىجاك » لىق مەنسىپىگە تەيىنلەنگەن .

تۆمۈر سىجاڭ گەرچە قورقماس بولسىمۇ ، ئەمما قارا كۈچىگە تايىنىپلا ئىش كۆرمەكچى بولغاچقا ، ناھايىتى كۆپ ئىشلاردا كەتكۈزۈپ قويىدۇ . شۇنداقتىمۇ تۆمۈر سىجاڭنىڭ خەلق ئىنقىلابىدا ئوينىغان رولى ناھايىتى چوڭ بولغان .

48. ئوسمان قاسىم (1920~1944)

قەشقەر بەشكېرەمدە تۇغۇلغان . ناھايىتى كۆپ ئەپسانە - رىۋايەتلەرنى يادقا ئېلىپ ، ئافراسىياپ ، قاراخان ، سۇتۇق بۇغراخان ، ئافاق خوجا ھەققىدە سۆزلەپ بەرگەن . ئۇنىڭ سۆزلەپ بېرىشى بىلەن مەتبەئەگە ئېلىنغان « ئافرات خاقان ۋە توققۇز قىز » ناملىق رىۋايەت چوڭ تەسىر قوزغىغان . ھەر خىل رىۋايەت توپلاملىرىغا ئۇ سۆزلەپ بەرگەن رىۋايەتلەر كىرگۈزۈلگەن . ئۇ يەنە خېلى كۆپ ماقاللەرنى يېزىپ ئېلان قىلغان .

49. ناسىر بەگ (1891~1979)

يىگىرمىنچى ئەسىرنىڭ باشلىرىدا تەرجىمانلىق بىلەن تونۇلۇپ ، خەلقنىڭ ئىنقىلابىي ھەرىكەتلىرىگە مۇناسىپ تۆھپە قوشقان ناسىر بەگ شىنجاڭنىڭ يېقىنقى زامان تارىخىدا ياشىغان قابىلىيەتلىك كىشىلىرىمىزنىڭ بىرىدۇر . گەرچە ئۇ ياڭ ، جىن ، شېڭ ، ۋە گومىنداڭدىن ئىبارەت تۆت خىل ھۆكۈمەتنىڭ قولىدا ئىشلىگەن بولسىمۇ ، ئەمما خەلق ۋە ئادالەت تەرەپتە تۇرۇشنى مەڭگۈ ئۆزىنىڭ بۇرچى قىلغان .

50. ئابدۇللا داموللا (1898 ~ 1940)

تۇقسۇندا تۇغۇلغان . 1933- يىلى تۆمۈر سىلىڭ قەشقەرنى ئىشغال قىلغاندا ، ئۇنىڭ قول ئاستىدا ئىشلىگەن . كېيىن خوجىنىياز ھاجى بىلەن بىللە بولۇپ ، قوشۇننىڭ ھەربىي تەمىنات مەسئۇلى بولغان ۋە شىڭ شىسەينىڭ چاقىرتىشى بىلەن ئۈرۈمچىگە كېلىپ ئۆلكىلىك مائارىپ نازىرى ، ئۆلكىلىك مەركىزىي ئۇيغۇر ئۇيۇشمىسىنىڭ رەئىسى ، ئۆلكىلىك تەمىنات نازارىتىنىڭ نازىرى بولۇپ ئىشلەپ ، خوجىنىياز ھاجىلار بىلەن بىللە شىڭ شىسەي تۈرمىسىدە ئۆلتۈرۈلگەن .

51. تېيىپجان ھادى (1922~ 1989)

يازغۇچى ۋە تارىخچى ، « پالۋان كەلدى » ، « چوروق ھېكىم » ، « ئۈچكەندۈكتە لاۋۇلدايدىغان مەشئەللەر » ناملىق ھېكايىلەرنىڭ ، « ئىلى گۈڭ بەگلىرى ۋە ئۇلارنىڭ ئەۋلادلىرى » ناملىق تارىخى ماقالىلەرنىڭ مۇئەللىپى . تېيىپجان ھادى غۇلجا شەھىرىدە تۇغۇلۇپ ئۆسكەن . ئۇ يېزىقچىلىق قىلىشتىن ئىنقىلابى ئۆچۈنمۇ مۇناسىپ تۆھپە قوشقان ، ئەپسۇسكى ، « ئىلى تارىخىدىن ئىزلار » ناملىق چوڭ ھەجىملىك ئەسىرىنى تاماملىيالماي دۇنيادىن ئۆتكەن .

52. مۇھەممەت ئىمىن قۇربانى (1914~ 1990)

مول تارىخىي بىلىمگە ئىگە تاخشۇناس ۋە تەزكىرىشۇناس ، « قەشقەردىكى يادىكارلىقلار » « تارىخ بېتىنى ۋاراقلىغاندا » « ئابدۇقادىر داموللا ئۆلتۈرۈلگەن ياجىئەلىك كېچە » قاتارلىق بىر يۈرۈش تەتقىقات ۋە

ئەسلەم خاراكتېرگە ئىگە ئېسىل ماقالىلىرى بىلەن ئۆچمەس ئىزلارنى قالدۇرغان مۇھەممەت ئىمىن قۇربانى (ئىشقى) بىلىمخۇمار ئەۋلادلار قەلبىدىن مەڭگۈ يادلىنىدۇ .

53. روزى هاجىم (1860 ~ 1962)

ۋەتەنپەرۋەر ، مىللەتپەرۋەر ، مەرىپەتپەرۋەر زات روزى هاجىم ئۈرۈمچىدە تۇغۇلۇپ ئۆسكەن بولۇپ ، ئۇ ھەرخىل خەلق قوزغىلاڭلىرىغا قاتناشقاندىن سىرت ، ئۈرۈمچىدە « ئەختەرىيە ، (دەسلەپتە » تۇرانى « ئىدى) مەكتىپىنى ئېچىپ ئەۋلاد تەربىيلەشكە كۈچ چىقارغان . ئۇ يەنە شىنجاڭنىڭ ھەر ساھە خىزمەتلىرى جەھەتتە تۈرتكىلىك رول ئوينىغان بولۇپ ، تارىخ سەھىپىسىدىن مۇناسىپ ئورۇن ئالغان .

54. شاتگۈل ئۇيغۇر (1960~ 1987)

رەنانىڭ تويى » فىلمىدە ياسانچۇق قىز سوفىيەنىڭ ، « ئارتىس » بولالمىغان قىز » فىلمىدە چاقچاقچى شوپۇر قىز ھۆرىيەتنىڭ « سىرلىق كارۋان » فىلمىدە بېشىغا كەلگەن تەقدىر تۈپەيلىدىن ئوخشاشمىغان ئىككى خىل شارائىتتا چوڭ بولغان ، ئىككى خىل خاراكتېردىكى قوشكېزەك ئاچا - سىڭىللار - ئاينۇر بىلەن ماھىنۇرنىڭ ئوبرازىنى ۋايىغا يەتكۈزۈپ يارىتىپ تاماشىبىنلار قەلبىدە ئۆچمەس ئىز قالدۇرغان ئارتىس شاتگۈل بەختسىزلىككە ئۇچراپ قازا قىلغان .

55. تۇرسۇن ئايۇپ (1947~ 2003)

جۇڭگودىكى تۈركولوگىيە ساھەسىنىڭ مەشھۇر ئەربابى ، تۈركولوگىيىنىڭ دۇنياغا تونۇلغان ئالىمى ، پىروفېسسور ، « ئوغۇزنامە »، « قەدىمكى ئۇيغۇر يادىكارلىقلىرىدىن تاللانما » قاتارلىق بىر تالاي مۇھىم ئەسەرلەرنى نەشرگە تەييارلىغۇچىلارنىڭ بىرى . تارىخشۇناس زات تۇرسۇن ئايۇپ ئۇيغۇر تارىخ مەدەنىيىتى ئۈچۈن بىر ئۆمۈر يۈرەك قېنىنى سەرپ قىلغان . خەلقىمىز بۇ سۆيۈملۈك پەرزەنتىنى چىن قەلبىدىن ئەيسلەيدۇ .

56. موللا بىلال (1823~ 1900)

ئەسىر ئۇيغۇر ئەدەبىياتىدىكى تەنقىدىي رېئالىزىم ئاساسچىلىرىدىن XIX بىرى ، « غەزەلىيات » ناملىق دىۋانىنىڭ ، « غازات دەرمۇلكى چىن » ، « چاڭموزا يۈسۈپجان » ، « نۇزۇگۇم » قاتارلىق داستان - قىسسەلەرنىڭ مۇئەللىپى موللا بىلال بىننى موللا يۈسۈپ نازىمى غۇلجا شەھىرىدە تۇغۇلغان . شائىرنىڭ پۈتۈن ھاياتى نامراتچىلىق ئىچىدە ئۆتكەن ھەمدە ئۆمرىنىڭ ئاخىرىدا ئەما بولۇپ قېلىپ ، ياركەنت شەھىرىدە دۇنيادىن ئۆتكەن . موللا بىلال خەلقىمىز قەلبىدە مەڭگۈ مۆتىۋەر ئورۇندا ياشايدۇ .

57. بىلال ئەزىزى (1921__ 1945)

ئۆزىنىڭ جەڭگىۋارلىقى ۋە مۇئەييەن بەدىئىي قىممىتكە ئىگە شېئىر ئىجادىيىتى بىلەن ئۇيغۇر ھازىرقى زامان ئەدەبىياتى سەھنىسىگە ئۆز نامىنى قالدۇرۇپ كەتكەن . ۋەتەنپەرۋەر ئىنقىلابىي شائىر بىلال ئەزىزى خوتەندە تۇغۇلۇپ چوڭ بولغان . ئۇ لۇتپۇللا مۇتەللىپ ، مۇنىرىدىن خوجا

قاتارلىقلار بىلەن بىرلىكتە ، « ياش ئۇيغۇرلار ئىتتىپاقى » نى قۇرغان ۋە ئالدىنقى مەسئۇللىرىدىن بولغان . ئېيسۇسكى ، دوستلىرى لۇتپۇللا مۇتەللىپ قاتارلىقلار بىلەن بىللە 1945 _ يىلى 18- سېنتەبىردە . ۋەھشىيلەرچە ئۆلتۈرۈلگەن . بۇ چاغدا ئۇ ئاران 24 ياشتا ئىدى

(ئەسىر XVIII) مۆجىزى .58

تەۋارىخى مۇسىقىيۇن » (مۇزىكىچىلار تارىخى) ناملىق رىسالىسى » بىلەن تونۇلغان موللا نېمەتۇللا ئوغلى موللا ئىسمەتۇللا (مۆجىزە) خوتەندە ئۆتكەن بولۇپ ، ھاياتى ھەققىدە يېتەرلىك مەلۇمات يوق . ئەمما « تارىخىي مۇسىقىيۇن » ناملىق قېدىرخان يەركەندى ، ناملىق قېدىرخان يەركەندى ، ئامانىنساخان توغرىسىدىكى مۇھىم مەلۇماتلارنى ئۆزىگە مۇجەسسەم قىلغان بۇ ئەسەر مۆجىزىنىڭ نامىنى كەڭرى تارقىتىپ شۆھرىتى كۆتۈرۈپ . كەلمەكتە

(ئەسىردە ئۆتكەن XIX) جامالىدىن ئاقسارايى .59

ئۇيغۇر تېبابىتىنىڭ كۆپ ئەسىرلىك تەجرىبىلىرىنى توپلاش ، تەتقىق قىلىش ۋە ئۆزىنىڭ بىۋاسىتە داۋالاش ئەمەلىيىتىدىن ھاسىل قىلغان بىلىملىرى ئاساسىدا « كىتابى تىب ئاقسارايى » ناملىق ئەسىرى بىلەن تونۇلۇپ تېبابەتچىلىك ئىلمى ساھەسىدە خەلقئاراغا يۈزلەنگەن مۆتىۋەر ئالىم جامالىدىن ئاقسارايى قاراقاش ناھىيىسىدە تۇغۇلۇپ ئۆسكەن . مەدەنىيەت تارىخىمىزدا مۇھىم ئورۇن تۇتىدىغان بۇ ئالىمنىڭ ئەسىرى ھىندىستاندا . 30 يىلدىن ئارتۇق ۋاقىت دەرسلىك قىلىپ ئۆتۈلگەن

60. قەمبەرخانىم (1922~ 1994)

ئۇيغۇر خەلقىنىڭ مەشھۇر ئۇسسۇلچىسى قەمبەرخانىم قەشقەر كونىشەھەرنىڭ ئاۋات يېزىسىدا تۇغۇلغان . ئۆزبېكىستان ، موسكۋا قاتارلىق جايلاردا بىلىم ئالغان . موسكۋادا ئۇيغۇر كلاسسىك ئۇسۇلى « نىم پەدە » نى ئورۇنداپ ، تاماشىبىنلارنى تاڭ قالدۇرغان . 1947-يىلى شىنجاڭ ئۆلكىلىك ھۆكۈمەتنىڭ رەئىسى ئەخمەتجان قاسى تەرىپىدىن ئالتۇن مېدال بىلەن مۇكاپاتلانغان . ھازىر ئۇنىڭ ئۇسسۇل ئۇسلۇبى تەتقىق قىلىنماقتا .

بىر ئۆمۈر ئۇسسۇل بىلەن ياشىغان قەمبەرخانىم خەلقىمىز قەلبىدە يادلىنىدۇ .

61. موللا شاكىر (1805~ 1870)

ئۇيغۇر شائىرى ۋە تارىخچىسى ، موللا شاكىر « زەفەرنامە » ناملىق داستانى بىلەن ئۇيغۇر ئەدەبىياتى سەھنىسىدىن چوڭقۇر ئورۇن ئالغان . ئۇنىڭ ھاياتى ئاقسۇ ۋە ئۈچتۇرپاندا ئۆتكەن بولۇپ ، ھاياتى ھەققىدە يېتەرلىك مەلۇمات يوق . ئەمما ، « زەفەرنا » داستانى ئۆزىنىڭ بەدىئىي ۋە تارىخىي قىممىتى بىلەن ئەۋلادلىرى قەلبىدە ئۇ مەڭگۈ ھايات .

62. موللا ئىسلام (شاخزۇڭ) (1890~ 1960)

1943-يىلى دەسلەپتە 17 نەپەر ئۇيغۇر ياشتىن تۈزۈلگەن پارتىزان ئەترىتى تەشكىل قىلىپ ، گومىنداڭغا قارشى كۈزۈشكە ئاتلانغان موللا ئىسلام ئالتاي ، تارباغاتاينى ئازاد قىلىشتا ، ئۈچ ۋىلايەت ئارمىيىسىگە

يېقىندىن ماسلىشىپ جەڭ قىلىپ ، يارلاق نەتىجە ياراتقان ھەم ئەخمەتجان قاسىمى ئۇنىڭغا ئۆز قولى بىلەن بىر ھەربىي خەنجەر ، بىر ئالتۇن ئۈچلۇق قەلەم تەقدىم قىلغان . موللا ئىسلامنىڭ خەلق ئازادلىق ھەرىكىتىدە . كۆرسەتكەن ئۇلۇغ تۆھپىلىرىنى خەلق مەڭگۈ ياد ئېتىدۇ

(ھاشىم ھاجى (1869~ 63.1952

شىنجاڭ ، ئوتتورا ئاسىيا ھەتتا ئەرەب يېرىم ئارىلى قاتارلىق رايون ۋە دۆلەتلەردە دارۋازلىق سەنئىتى بىلەن نام قازانغان . ئايىمخان ھاجى ، سىدىق ئاخۇن ... قاتارلىق يەرزەنتلىرىنى مۇقامچىلىق ۋە دارۋازلىقتا ۋايىغا يەتكۈزۈپ تەربىيىلىگەن مەشھۇر سەنئەتكار . ئۇ خوتەن قاراقاشتا تۇغۇلۇپ ئۆسكەن بولۇپ ، كىچىكىدىن دارۋازلىق سەنئىتىگە ئىشتىياق باغلاپ ، ئۇنى بىر ئۆمۈرلۈك كەسىپ قىلغان . نەتىجىسىدە ئۇيغۇر دارۋازلىقىنىڭ . بۈگۈنگە يېتىپ كېلىشىدە كۆۋرۈكلۈك رول ئوينىغان

(لۇتفى (1366~ 64.1465

ئەسىردىكى يېتەكچى نامايەندىسى XV ئۇيغۇر كلاسسىك ئەدەبىياتىنىڭ مەۋلانا لۇتفى ھىراتتا دۇنيغا كەلگەن بولۇپ ، بىر يىل كەم بىر ئەسىرلىك ھاياتىنىڭ ئاساسىي قىسمىنى ئىجادىيەتكە بېغىشلىغان . ئۇنىڭ « گۈل ۋە نەۋرۇز » ناملىق داستانى ئالاھىدە خاراكتېرلىكتۇر . لۇتفىغا نەۋائى « ئۆز دەۋرىنىڭ مەلىكۇل كەلامى » (سۆز پادىشاھى) دەپ نام بەرگەن . . لۇتفى ئۇنىڭ تەخەللۇسى بولۇپ ، ئەسلى ئىسمى نامەلۇم

65. ئابلىمىت ھاجىيوف (1917~1933)

ئاتۇش ناھىيىسىدە تۇغۇلغان . 1944- يىلى 9- ئايدا ئۈچ ۋىلايەت ئىنقىلابىغا قاتنىشىپ ، تارباغاتاي ۋالىي مەھكىمىسىنىڭ باش كاتىپى ، تارباغاتاي ۋىلايەتلىك ئىنقىلابىي ياشلار تەشكىلاتىنىڭ شۇجىسى ، تارباغاتاي ۋىلايەتلىك مەدەنىيەت - مائارىپ ئىدارىسىنىڭ باشلىقى ، بولۇپ ، جۇڭگونىڭ يېڭى دېموكراتىك ئىنقىلابىنىڭ غەلىبە قىلىشى ئۈچۈن تۆھپە قوشقان . ئۇ كېيىنمۇ ھەرخىل مۇھىم خىزمەتلەرنى ئىشلەپ 76 يېشىدا ۋاپات بولغان .

66. ئەسئەت ئىسھاقوۋ (1912~1976)

يېشقەدەم زىيالىي ، رەھبەر ئەسئەت ئىسھاقوۋ ئۈچ ۋىلايەت ئىنقىلابى مەزگىلىدە « شىنجاڭدا تىنچلىق ، دېموكراتىيىنى ھىمايە قىلىش ئىتتىپاقى » نىڭ تەشكىلىي ھەيئەت ئەزاسى » نىڭ تەشكىلىي ھەيئەت ئەزاسى ، ۋاقىتلىق مەسئۇلى قاتارلىق مۇھىم خىزمەتلەرنى ئىشلىگەن . كېيىن جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتىيىسىگە ئەزا بولۇپ ، كەرىپ ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ھۆكۈمىتىنىڭ مۇئاۋىن رەئىسى بولۇپ ، مەدەنىيەت - مائارىپ ئىشلىرىغا مەسئۇل بولدى . ئەپسۇسكى ، ئۇ « تۆت كىشىلىك گۇرۇھ » تەرىپىدىن زىيانكەشلىككە ئۇچراپ ۋاپات بولدى .

67. غېنى كېرىموف (1922~1949)

غۇلجا شەھىرىدە تۇغۇلغان . 1944 - يىلى ئۈچ ۋىلايەت ئىنقىلابىغا قاتنىشىپ ، 1944 - يىلى ئۈچ ۋىلايەت ئىنقىلابىغا قاتنىشىپ ، 1949

- يىلى 8 - ئايدا ئابدۇكېرىم ئاببباسوفنىڭ مۇھاپىزەتچىسى بولۇپ ، ئۈچ ۋىلايەت رەھبەرلىرى بىلەن بىرلىكتە بېيجىڭغا كېتىۋېتىپ ئايروپىلان ھادىسىسىگە ئۇچراپ ۋاپات بولغان . ئۇ دەسلەپتە ئۆمىد مەكتىپىدە ئوقۇپ ، يەنە شۇ مەكتەپتە ئوقۇتقۇچىلىق قىلغانىدى .

68. ھۈسەيىنبەگ (1899~1934)

ئىقتىدارلىق جامائەت ئەربابى ۋە سىياسىيون ھۈسەيىنبەگ ئۆز مەتبەئەسى بىلەن 1919 - يىلى كۈزدە « ھۆر سۆز » گېزىتىنى چىقارغان . « ئىلى سەنئى » نى رەتلەپ ھازىرقى ھالغا كەلتۈرگەن .

1927 - يىلى ئۆز خىراجىتى بىلەن « ھۈسەيىنىيە مەكتىپى (ھازىرقى غۇلجا شەھەرلىك 2 - ئوتتۇرا مەكتەپ) نى سالدۇرغان ... بۇ مەرىپەتپەرۋەر زات ئۇيغۇر مائارىپىنىڭ يۈكسىلىشىدە ئوينىغان غايەت زور رولى بىلەن ئەۋلادلىرى قەلبىدە چوڭقۇر يادلانماقتا .

69. ئەنۋەر ناسىرى (1914~1946)

شائىر ئەنۋەر ناسىرى ئۇيغۇر ھازىرقى زامان ئەدەبىياتىنىڭ شەكىللىنىشى ۋە تەرەققىياتىدا ئوينىغان رولى بىلەن ئەدەبىياتىمىز تارىخىدا بەلگىلىك ئورۇن تۇتىدۇ . شائىرلارنىڭ ئەسەرلىرى گەرچە سان جەھەتتىن كۆپ بولمىسىمۇ ، ئەمما ناھايىتى قىممەتلىكتۇر . ئۇ ئىلغار ئىدىيىلىك شائىر بولۇش سۈپىتى بىلەن ل . مۇتەللىپنىڭ « مېنىڭ دەسلەپكى ئۇستازىم ئەنۋەر ناسىرى ئىدى » دەپ تەرىپلىشىگە ئېرىشكەنىدى .

70. ئولبۇلخەيرى (1934~ 1944)

ئامانىنساخان » ، « نەسىردىن ئەپەندى » ، « بەخت ناخشىسى »
« ، « مۇز تاغقا كەلگەن مېھمان » ، « يول باشلىغۇچى » ، « غېرىب
– سەنەم » ، « رەنانىڭ تويى » .... قاتارلىق كىنولاردا رول ئېلىپ
خەلقنىڭ چوڭقۇر ھۆرمىتىگە ئېرىشكەن . كىنو ، تىياتىر ئارتىسى
ئوبۇلخەيرى ئۆمۈر بويى تىياتىر ۋە كىنو سەنئىتى ئىشلىرى بىلەن
شۇغۇللىنىپ ، تاماشىبىنلار قەلبىدە ئۆچمەس ئىز قالدۇرغان . ئۇ
. ئەۋلادلىرىنىڭ قەلبىدە مەڭگۈ ئەسلىنىدۇ

71. ئابدۇراخمان ھاۋاز (1935~ 1993)

ئانارخان » ، « يايلاقتىكى بۈركۈت » ، « قۇملۇقتىكى يېشىل »
دولقۇن » ، « يول باشلىغۇچى » ، « غېرىب – سەنەم » قاتارلىق
كىنو فىلىملىرىدە ۋە بىر مۇنچە تېلېۋىزىيە فىلىملىرىدە باش رول ،
ئاساسلىق روللارنى ئوينىاپ ، خەلق قەلبىدە چوڭقۇر ئىز قالدۇرغان
ئابدۇراخمان ھاۋاز 1980 – يىلى نەشىر قىلىنغان « جۇڭگو كىنوچىلىرى
» ناملىق چوڭ تىپلىق كىنو لۇغىتىدە بىردىنبىر ئۇيغۇر كىنو ئارتىسى
. سۈپىتىدە تونۇشتۇرۇلغان

72. نىمشېھىت (1906 ~ 1972)

ئۇيغۇر ھازىرقى زامان ئاساسچىلىرىدىن بىرى ، داڭلىق شائىر ۋە جامائەت
ئەربابى ، « ۋەتەن مۇھەببىتى » « شېئىرلار » ، « يۈرەك سۆزى

» ، « مىڭ ئۆي ۋە پەرھاد - شېرىن » قاتارلىق داستان ۋە شېئىرلار توپلاملىرىنىڭ مۇئەللىپى ئەرمىيا ئېلى سايرامى ھەقىقىي ۋەتەنپەرۋەر ، خەلقپەرۋەر ، يېڭى دەۋرنىڭ كۈيچىسى بولۇپ ، ئۆز ۋاقتىدا بىر قولىغا قەلەم ، بىر قولىغا ئەلەم ئېلىپ خەلقىمىزنىڭ ئازادلىق ئىشلىرى ئۈچۈن سىڭدۈرگەن جاپالىق ئەمگىكى قەلب تۆرىمىزدە مەڭگۈ يادلىنىدۇ .

73. ئەھمەت زىيائى (1913~ 1989)

ئۇيغۇر ھازىرقى زامان ئەدەبىياتىنىڭ ئالدىنقى ۋەكىللىرىدىن بىرى ، پېشقەدەم شائىر ، تالانتلىق دراماتورگ ۋە ئەدەبىياتشۇناس ئەھمەد زىيائى 1947 - يىلىلا « تۇزماس چېچەكلەر » « لاداخ يولىدا كارۋان » « ۋىجدان ۋە مۇھاكىمە » قاتارلىق كىتابلارنى نەشىر قىلدۇرۇپ زور شۆھرەت قازانغان . ئۇ ئۆزىنىڭ ئۇزۇن يىللىق ئىجادىيەت ھاياتىدا ناھايىتى شانلىق ئىز قالدۇرۇپ كەتتى . ئۇنىڭ ئەسەرلىرى جۇشقۇن ھېسسىيات ، باي تەسەۋۋۇر ۋە چوڭقۇر مۇھاكىمە كەيپىياتى بىلەن تولغان بولۇپ ، ئۇيغۇر ئەدەبىياتى خەزىنىسىدە پارلاق نۇر چاچىدۇ .

74. سەيپىدىن ئەزىزى (1915~ 2003)

سۇتۇق بۇغراخان » ، « ئۆمەر داستانى » قاتارلىق رومان ، « ئەسلىمىلىرىنىڭ مۇئەللىپى كۆزگە كۆرۈنگەن جامائەت ئەربابى سەيپىدىن ئەزىزى قەلەم بىلەن ئەلەمنى تەڭ ئېلىپ ماڭالىغان بىردىنبىر مەسئۇلىيەتچان رەھبەر ، تېرىشچان يازغۇچى بولۇپ ، ئۇنىڭ ئەسەرلىرى مەزمۇن جەھەتتىن روشەنلىككە ، بەدىئىيلىك جەھەتتە مۇكەممەللىككە ئىگە . ئۇنىڭ

رەھبەرنىڭ خىزمىتىدە تۇرۇپمۇ قەلىمىنى تاشلىمىغان ئېسىل خىسلىتى كېيىنكى ئەۋلادلارغا ئۆرنەك بولۇپ قالغۇسى .

(زۇنۇن قادىرى (1912~ 1989 .75

غۇنچەم » ، « گۈلنىسا » « ماغدۇر كەتكەندە » « شەپقەت » ھەمشىرى » قاتارلىق ئوپېرا ئەسەرلىرىنىڭ ئىجادچىسى ، ئۇيغۇر ھازىرقى زامان ئەدەبىياتىنىڭ داڭلىق ۋەكىللىرىدىن بىرى ، تالانتلىق يازغۇچى ۋە دراماتورگ زۇنۇن قادىرى ئۇيغۇر ئەدەبىياتىنى ئىدىيە ھەم بەدىئىيلىك جەھەتتە يېڭى يۈكسەكلىككە كۆتۈرگەن . شۇنىڭ ئۈچۈن ئۇ ئەدەبىياتىمىز تارىخىدا ئىنقىلابىي رېئالىزمنىڭ باشلامچىسى سۈپىتىدە ئەڭ ھۆرمەتلىك ئورۇنغا ئىگە بولۇپ ، خەلقىمىزنىڭ قەلب تۆرىدىن ئورۇن ئالغان .

قۇربان ئىمىن (1914~ 1992 .76)

تارىم غەزەللىرى » ، « قەشقەر ئاۋازى » ، « مېنىڭ ناخشام » « قاتارلىق شېئىر توپلاملىرىنىڭ مۇئەللىپى قۇربان ئىمىن ئۇزۇن يىللىق ئىجادىيەت ھاياتىدا ھارماي - تالماي ئىزدىنىپ ئۆزىگە خاس ئۇسلۇب ياراتقان شائىرلارنىڭ بىرىدۇر . ئۇ ئارزۇ ۋەزنىنىڭ ھەرخىل شەكىللىرىدە شېئىر ، داستانلارنى يېزىپ ، ئۇيغۇر شېئىرىيىتىنىڭ شەكىل جەھەتتە كۆپ خىللىقىغا قاراپ راۋاجلىنىشىغا ھەسسە قوشقان . ئۇنىڭ شېئىرلىرى چۈشىنىشلىك ، ئاممىباب ، مىللىي پۇرىقى قويۇق بولغاچقا ، خەلق ئىچىگە تېزلا ئۆزلىشىپ كەتكەن . .

77. تۇردى سامساق (1923~1992)

« ئاخىرەتتىن كەلگەنلەر »، « بەش تال ئوق » « ئۆچمەس يۇلتۇزلار » قاتارلىق ئېسىل ئەسەرلىرىنىڭ مۇئەللىپى، ئەدەبىياتىمىزدىكى كۆزگە كۆرۈنگەن ئەدىبلىرىنىڭ بىرى تۇردى سامساق خەلقىمىزنىڭ قەلب تۆرىدىن ئورۇن ئالغان يازغۇچىدۇر.

ئۇ ئىجادىيەتنى كۆرەش دەپ تونۇغان بولۇپ، ھەر بىر جۈملە يازمىسىغا ناھايىتى مەسئۇلىيەتچىلىك بىلەن مۇئامىلە قىلغان. شۇڭا ئۇنىڭ ئەسەرلىرى خەلق ئىچىگە چوڭقۇر يىلتىز تارتىپ، ئۆزىگە خاس ئورۇنغا ئىگە بولغان.